

Lekcja...

Temat: Podmiot i orzeczenie to najważniejsze w zdaniu połączenie.

Pamiętasz zapewne z przedostatniej lekcji, że zdanie to takie wypowiedzenie, które zawiera czasownik w formie osobowej czyli **orzeczenie**.

Tata czyta gazetę. Pies szczeka.

Orzeczenie podkreślamy **dwiema** liniami.

Drugim bardzo ważnym wyrazem w zdaniu jest **podmiot**.

Podmiot to najważniejszy rzeczownik w zdaniu określający wykonawcę czynności i odpowiadający na pytanie **kto? co?**

A zatem w zdaniu:

Tata czyta gazetę. Wyraz czyta to **orzeczenie**, a tata to **podmiot**.

tata $\xrightarrow{\text{co robi?}}$ czyta

czyta $\xrightarrow{\text{kto?}}$ tata

Podmiot i orzeczenie są w zdaniu **tak samo ważne**.

Są od siebie zależne, tzn. podmiot i orzeczenie mają ten sam rodzaj i tę samą liczbę.

(ten) **tata** – 1. pojedyncza, r. męski

czyta – (on) 3 os. 1. pojedyncza, r. męski

Jeszcze lepiej widać to w zdaniu:

Wesołe dziewczynki szły drogą.

dziewczynki (co robiły?) **szły**

szły (kto? co?) **dziewczynki**

w którym **orzeczenie** to **szły**, a **podmiot** to **dziewczynki**.

dziewczynki – (one) l. mnoga, r. niemęskoosobowy

szły – (one), 3 osoba, l. mnogiej, r. niemęskoosobowy

Jak zapewne zauważyłaś/ zauważyłeś w poprzedniej prezentacji w zdaniu może być więcej niż jeden rzeczownik.

Ale tylko ten:

- który jest wykonawcą czynności,
- który odpowiada na pytanie kto? co?
- który współgra z orzeczeniem (ma tę samą liczbę i ten sam rodzaj)

jest **PODMIOTEM**

A zatem w zdaniach:

Słynny poeta ułożył zabawny wiersz.

Trzy krasnaludki wędrowały ścieżką przez gęsty las.

mamy po kilka rzeczowników, ale tylko po jednym podmiocie.

Zauważymy to, gdy określimy **orzeczenie**:

Słynny poeta ułożył zabawny wiersz.

Trzy krasnaludki wędrowały ścieżką przez gęsty las.

Słynny poeta ułożył zabawny wiersz.

co zrobił? – ułożył (orzeczenie)

kto ułożył – poeta (podmiot)

poeta $\xrightarrow{\text{co zrobił?}}$ ułożył

ułożył $\xrightarrow{\text{kto?}}$ poeta

Trzy krasnaludki wędrowały ścieżką przez las.

(co robiły?) - wędrowały

(kto?) - krasnaludki

krasnaludki $\xrightarrow{\text{co robiły?}}$ wędrowały

wędrowały $\xrightarrow{\text{kto?}}$ krasnaludki

Na podstawie zgromadzonych wiadomości wykonaj ćwiczenie 6 ze strony 137 oraz Ćwiczenie 9 ze strony 138 podręcznika do gramatyki – zielony podręcznik (dostępne na stronie WSiPnet)

Dla wygody ćwiczenie tutaj:

Ćwiczenie 6, str. 137

Wskaż (podkreśl) w podanych zdaniach podmioty i orzeczenia.

Walt Disney stworzył postać Kaczora Donalda. Bohater ten występuje w komiksach i filmach rysunkowych. Donald po raz pierwszy pojawił się na szklanym ekranie w 1934 roku. Nosił on marynarską koszulę i czapkę. W komiksach towarzyszą mu trzej siostrzeńcy. Czytelnicy rozróżniają ich po kolorach ubrań. Malcy często denerwują wujka. Kaczor czasem opowiada im historie ze swojego życia.

Ćwiczenie 9, str. 138

Zapisz, kto jest wykonawcą czynności w podanych zdaniach. Dobierz odpowiednie wyrazy z ramki.

ja, my, ty, wy, on, ona, ono, oni, one

Przygotował wszystko. – kto?

Widzę to. – kto?.....

Przywitali się z nim. – kto?

Przeczytasz mi? – kto?

Spały w kącie. – co?

Oprowadziła na. – kto?

Mrugało zielonymi ślepiami. – co?

Wybierzecie coś? – kto?

Zdecydujemy się za chwilę. – kto?

Ćwiczenia dla chętnych.
Zeskanuj kod i wykonaj polecenie.

Do zobaczenia na następnej lekcji!

p. Agnieszka Kik